

Reformačné listy 3/2018

H.E.L.P. - Hnutie evanjelických laických pracovníkov, občianske združenie

Ročník: II.

OBSAH:

- JE TU ROZHODUJÚCI ČAS KONVENTOV ZBOROV A SENIORÁTOV!
- AKTY A PAAKTY
- VPLYV LUTHEROVEJ REFORMÁCIE NA ROZVOJ DIAKONIE - ROZHOVOR
- REFORMAČNÉ OKIENKO
- MODLITEBNÁ REŤAZ
- OKIENKO MOŠ
- NIE JE ÚŽITOK AKO ÚŽITOK II.

**„PREBUĎ SA, PREČO SPÍŠ, Ó PANE? PRECITNI, NEZAVRHNI NAVEKY!
PREČO SKRÝVAŠ SVOJU TVÁR,
NA NAŠU BIEDU, UTLÁČANIE NAŠE ZABÚDAŠ?
VEĎ DO PRACHU SA ZOHLA NAŠA DUŠA A NAŠE TELO K ZEMI LEPÍ SA.
POVSTAŇ NÁM NA POMOC, VYKÚP NÁS PRE SVOJU MILOŠŤ!“**

Žalm 44, 24 - 27

Je tu rozhodujúci čas konventov zborov a seniorátov!

Začína sa obdobie výročných zborových konventov, na ne nadviažu konventy seniorátov. Na niektorých konventoch seniorátov a cirkevných zborov by sa mali voliť noví predstavitelia seniorátu. Tieto voľby na konventoch v zboroch a v seniorátoch sú dôležité preto, lebo z nich vziđu funkcionári a predstavitelia zborov i seniorátov, ako aj predsedníctva seniorátov, ktoré budú tvoriť kandidačné porady na voľby biskupa Západného dištriktu a následne aj na voľbu nového Predsedníctva ECAV.

Ak je teda nadchádzajúce obdobie obdobia konventov a volieb nových predstaviteľov cirkvi bolo by dobré, aby doterajší predstavitelia skladali účty zo svojho pôsobenia a bilancovali, čo sa za ich pôsobenia podarilo v danom senioráte, dištrikte, či celej cirkvi dosiahnuť, a čo nie. Noví kandidáti by mali predstaviť svoje zámery, program a hodnoty. **Osobitný odpočet svojho pôsobenia by mal vykonať generálny biskup, ako aj biskup Západného dištriktu**, pred verejnosťou, pred širokým fórom, kde môžu členovia cirkvi klásť otvorené otázky. Mali by prevziať osobnú zodpovednosť za svoje doterajšie pôsobenie a praktiky s ich pôsobením spojené. Členovia cirkevných zborov, cirkvi a široká verejnosť si nebudú pamätať len ich formálne vystupovanie na cirkevných slávnostiach a podujatiach, ale cirkevná verejnosť si je dobre vedomá aj toho, čo zanedbali. Prenasledovanie budúcich a potenciálnych kandidátov, ktorí ich môžu a majú nahradiť vo funkciách by nemalo prejsť mlčaním a ostať nepovšimnuté.

Ak sa totiž doterajšie vedenie cirkvi lúči so svojim mandátom tým, že robí všetko preto, aby svojich nástupcov, ktorí môžu priniesť oživenie a obrodu do cirkvi, rôznym spôsobom postihovalo a prenasledovalo, tak je to najväčší dôkaz ich nekompetentnosti a neschopnosti narábať s časom a zodpovednosťou, ktorá im bola daná. Prečo o tom píšeme? Pretože dnes evidujeme mnoho farárov a farárok, ktorým vedenie Západného dištriktu neudelilo súhlas k ich opätovnej voľbe, resp. voľbe v cirkevných zboroch, to isté sa deje aj na úrovni Predsedníctva cirkvi, keď neudeluje súhlasy bývalým alebo končiacim seniorom na opätovnú voľbu do tejto seniorátnej funkcie. Prichádzajú ďalšie informácie o tom, aká je napätá situácia v Myjavskom či Považskom senioráte, kde Predsedníctvo ECAV na Slovensku zasahuje do volieb predstaviteľov seniorátu, či zborových záležitostí, ba dokonca iniciuje disciplinárne konania, aby takto malo dôvod a preventívne mohlo, vylúčiť ďalších ľudí z kandidačných porád, ktorí nezdieľajú názor a hodnoty súčasného generálneho biskupa.

Navonok okázalé vystupovanie generálneho biskupa a generálneho dozorca cirkvi končí, lebo generálny dozorca neľútostne, cielene a opakovane ohovára a poškodzuje dobré meno ich názorových oponentov na stránkach týždenníka EPST. Rovnako ich okázalé vystupovanie končí, keď zistíte, že generálny biskup nereprezentuje konzervatívne hodnoty, ale len materiálne a formálne, ktoré mu zvyšujú popularitu. To už však je populizmus. Centralizácia cirkvi a moci, ktorú priviedli do dokonalosti, aj prostredníctvom siete ľudí, ktorú si postupne presadili na kľúčových postoch v cirkvi, dnes predstavuje už iba koniec úpadku a koniec nádejí na obnovu a oživenie cirkvi za ich mandátu. Ak si odmyslíme, aká obrovská je snaha a túžba súčasného vedenia cirkvi zostať pri moci, ak už nie osobne, ale cez svojich ľudí, tak nás až vydesí, aká duchovná prázdnota po ich činnosti a pri ich pôsobení v cirkvi zostáva.

Majme preto oči a uši otvorené. Urobte si prosím, reálny prehľad o tom, kto sú navrhovaní kandidáti a ako presadzujú hodnoty zmierenia, spolupráce, vzájomného odpustenia a či sú skutočne poslami rozvoja a obnovy cirkvi alebo len pokračovateľmi úsilia generálneho biskupa Miloša Klátika o dokonalú centralizáciu cirkvi. Nie nenechajme sa oklamať jeho maskou konzervativizmu a čistoty. Priamo zodpovedá za úpadok ECAV na Slovensku za ostatných 12 rokov. Potrebujeme do čelných funkcií v cirkvi kandidátov, ktorí budú mať zapálené a otvorené srdce pre cirkev. Takých, ktorí jej ponúknu víziu obnovy a budú dôstojne povzbudzovať všetky články cirkvi a jej COJ k tejto obnove a v nádeji na uzdravenie vzťahov.

Martin Kováč

AKTY A PAAKTY

Ďakujem Evanjelickému poslu s/T za rozhovor s bratom JUDr. Jurajom Čechom, PhD.. Hoci nadpis článku je teologicky chybný, výzva ku kultivovanej komunikácii je jednoznačne správna. Písmo aj história našej cirkvi však dáva príklady, keď situácia došla ďaleko a nastal čas na priamu debatu. Preto sa v Biblii dočítame o vreteničom plemäne, obielených hrobch plných umrlčích kostí, Martin Luther v dôležitých a vyhrotených situáciách tiež nevyberal slovník, a hovoril otvorene, aby všetci jasne pochopili, čo chce povedať. Rovnako konal aj Jozef Miloslav Hurban, ktorého 200. výročie narodenia sme si minulý rok pripomínali. Za svoje priamočiare vyjadrenia sedel aj vo väzení, či platil vysokú pokutu. Dokonca, keď to už inak nešlo, sme svedkami aj toho, že Pán Ježiš si vyrobil bič a z pelecha lotrov urobil opäť dom modlitby.

O aktoch v našej cirkvi nebudem písať, písali o nich iné médiá. No názor o paaktoch ma zaujal. (Paakt – právne stanovisko alebo rozhodnutie, ktoré nikdy pre svoju zásadnú vadu porušenia kompetencie nenadobudlo právnu účinnosť.)

Znamená názor brata podpredsedu Právneho výboru nesúhlas so stanoviskom OS GS, ktorý dňa 25. 5. 2016 riešil nasledovnú otázku: „*Pokiaľ disciplinárny orgán udelil disciplinárne opatrenie, ktoré nemá oporu v súčasne platných Cirkevnoprávnych predpisoch ECAV na Slovensku, je takéto rozhodnutie právoplatné a vykonateľné?*“.

Vtedy OS GS zaujal toto stanovisko: „*Disciplinárny orgán môže vydať rozhodnutie len na základe zákona a v jeho rozsahu, čím sa stáva právoplatným a vykonateľným, ak nie je možné podať voči nemu opravný prostriedok*“. Viac sa nedozvieme, lebo OS GS si „*svoju povinnosť výchovného a preventívneho pôsobenia jeho rozhodnutím*“ uvedomil až 18. 7. 2017, keď čírou

zhodou okolností rozhodoval o podnete predsedníctva ZD. O tom niekedy nabudúce.

Súhlasím však s bratom podpredsedom. Ak je raz niečo paakt, nemôže byť vykonateľný. Pre mňa ostáva otázkou, ktorý cirkevný predpis hovorí o paaktoch, kto to posudzuje, podľa akých kritérií, atď.

Som presvedčený, že treba prejsť všetky rozhodnutia za ostatných 12 rokov a preskúmať, či ich vydal príslušný orgán, či dané rozhodnutie je v súlade s cirkevnou ústavou a CPP, ale tiež to, či senáty boli zložené a či sa aj zišli podľa zákona, teda či boli všetci členovia senátu prítomní, nakoľko CPP nehovorí nič o tom, že by niektorí z členov mohli byť neprítomní. Všetkých, ktorí niečo nedodrжали, vystavíme možnému disciplinárnemu postihu.

Spomeňme niektoré pochybné rozhodnutia:

- disciplinárne konanie voči bratovi farárovi Šefrankovi: ten bol odvolaný zo všetkých funkcií. Tento trest nemá oporu v CPP. Zrejme by teda malo ísť o paakt a všetci, ktorí za daný trest hlasovali, by mali byť disciplinárne stíhaní.

- disciplinárne konanie voči bratovi Danišovi: obdobne bol odvolaný zo všetkých funkcií a to priamo generálnym súdom ECAV. Tento trest nemá oporu v CPP. Zrejme by teda malo ísť o paakt a všetci, ktorí za daný trest hlasovali, by mali byť disciplinárne stíhaní. Som presvedčený, že rozdiel medzi jednotným a množným číslom (singulárom a plurálom), ktorý sa preberá na základných školách, má svoje uplatnenie aj v oblasti práva.

- protiústavné zloženie odvolacieho senátu GS: cirkevná ústava jasne a jednoznačne hovorí, že v odvolacom konaní musí senátu GS predsedáť jeho predseda alebo podpredseda. Bez výnimky. V prípade brata Daniša tomu tak nebolo. Rozhodol protiústavný senát. Zrejme by teda malo ísť o paakt a niekto by mal čeliť možnému disciplinárnemu postihu.

Možno predsedníčka tohto protiústavne zloženého senátu, možno predseda GS, alebo podpredsedníčka GS – sestra seniorka Juríková? Alebo všetci?

- na synode v r.2017 sa spomínal prípad, že senát GS nebol úplný, nakoľko aspoň jedna členka senátu čestným prehlásením deklarovala, že sa na zasadnutí nezúčastnila. Dané rozhodnutie GS by teda malo byť považované za paakt, nakoľko senát GS nespĺňal zákonné požiadavky.

- doručovanie spisov je tiež definované v CPP a vo viacerých prípadoch sú dôvodné podozrenia o nedodržaní predpisov. Je potrebné to preskúmať, prešetriť a zodpovední by mali byť vystavení disciplinárnemu postihu pre porušenie cirkevných predpisov podľa parg. 5 písm d zákona 3/2004 o disciplinárnych previneniach.

Toto je len pár príkladov. Pochybných rozhodnutí je ďaleko viac. Ponúkam bratovi podpredsedovi pomoc pri prešetrovaní týchto a ďalších rozhodnutí. Som ochotný stretnúť sa osobne, určiť si pravidlá, rozdeliť spisy a skontrolovať zoznamy zúčastnených aj nezúčastnených, či nedošlo k pochybeniam. Zostavíme zoznam paaktov aj zoznam zodpovedných ľudí, ktorí budú potom čeliť možnému disciplinárnemu postihu.

Daniel Mišina

Milí čitatelia, koncom novembra uplynulého roku som pripravila rozhovor s profesorom Igorom Kiššom pre časopis Diakonia.sk. Žiaľ, bol to jeho posledný rozhovor pre cirkevné médiá. Preto ho prinášame v plnom znení, so súhlasom vydavateľa časopisu Diakonia.sk.

VPLYV LUTHEROVEJ REFORMÁCIE NA ROZVOJ DIAKONIE

Profesora Igora Kišša som mala príležitosť bližšie spoznať pred viac ako päťnástimi rokmi, kedy sa stal odborným konzultantom opery Martin Luther. Počas mnohých stretnutí mi čoraz viac imponoval jeho odborný pohľad na teológiu, ako aj nadhľad, s ktorým dokázal posúdiť problémy v cirkvi i spoločnosti. Neskôr som mala možnosť čítať jeho štúdie v Cirkevných listoch, ktoré reflektovali teologické témy vždy s novou optikou. Každé stretnutie s profesorom Kiššom je pre mňa požehnaním. Profesora teológie Igora Kišša sme oslovili v kontexte 500. výročia reformácie, aby sme spoločne hľadali vplyv reformácie na rozvoj diakonie a sociálnej služby.

Pán profesor, ste známy ako významný odborník na dielo Dr. Martina Luthera. Aké nové podnety priniesla Lutherova reformácia v otázke rozvoja diakonie v cirkvi?

Povedzme si najprv to, že Lutherova reformácia bola nielen reformáciou zlého stavu v cirkvi, ale bola snahou aj o nápravu zlého stavu vtedajšieho sveta, snahou o humanizáciu sveta, o ktorú sa snažili aj svetskí humanisti tej doby. Lutherova snaha o humanizáciu sveta však bola založená na náboženskom a biblickom zdôvodnení takéhoto humanizmu. Vychádzala z toho, že Boh je Láska, a že človek, ako aj celé dielo Božieho stvorenia malo na sebe odrážať túto Božiu lásku. Platila stará filozofická zásada, že všetko, čo niečo tvorí, snaží

sa to vytvoriť ako pečať svojho tvorcu. Božím cieľom Boha Lásky zrejme teda bolo vytvoriť Jemu, Bohu Lásky, odpovedajúci svet. Svet mal byť rajom pre človeka. Človek a svet boli predsa stvorení na Boží obraz (1M 1,26).

Túto úlohu od Boha však ľudstvo nespĺnilo. Ľudstvo upadlo do moci hriechu. Zem sa potom v dôsledku ľudskej hriechnosti stala peklom pre mnohých jej obyvateľov. Preto Boh poslal v plnosti času svojho vlastného Syna Ježiša Krista na nápravu v hriechu sa topiaceho sveta. Táto kristovská náprava sveta bola Pánom Bohom myslená nie ako okamžitá vše náprava (ako „nové nebesá a nová zem“, 2Pt 3, 13), ale ako dlhodobý proces návratu sveta k pôvodnému určeniu vytvorenia humánneho sveta. Platili slová apoštola Petra z jeho druhého listu, že u Boha je „tisíc rokov ako jeden deň a jeden deň je tisíc rokov“ (2Pt 3,8). Doba mnohých nedostatkov stvoreného sveta v dôsledku ľudskej hriechnosti, aj po Kristovom príchode, ešte ďalej v tomto svete zostala.

Panstvo neľudskej krutosti neobišlo ani dobu vlády cirkvi v stredoveku. Ani cirkev, ktorá bola určená Kristom, aby bola „solou zeme a svetlom sveta“ (Mt 5, 13 – 16) tento cieľ nezvládla. Krutá človečina sa prejavila aj v cirkvi. Nehumánne popravy kacírov, upaľovanie ľudí zaživa a zaživa vytrhávajúce jazyka z úst, alebo mučenie obetí sa diali až po hranicu nedôstojnú a neprípustnú pre existenciu Kristovej cirkvi.

Vtedy nastala od Boha plnosť času pre relatívnu nápravu sveta v reformácii cirkvi. Táto náprava nebola síce dokonalá, a predsa znamenala

aspoň relatívnu humanizáciu spoločnosti. V dôsledku Lutherovej reformácie hoci len postupne skončil krutý stredovek a nastala doba humánnejšieho novoveku. Moc nemilosrdnej inkvizície plnej popráv, križiackych vojen a náboženskej nenávisti bola postupne v mnohom predsa zlomená.

Vy ste sa otázkami humanizácie sveta, návratom ku kristovskej a božskej humanizácii zaoberali vo svojej rozsiahlej knihe Sociálna etika. Aký bol podľa vás vzťah Lutherovej reformácie k jednej časti tejto humanizácie, totiž k diakonickej službe cirkvi svetu?

Lutherova reformácia bola nielen reformáciou cirkvi, ale Luther sa snažil cez Ježiša obnoviť aj tento hriechom poznačený svet. Viedlo ho to k učeniu o sola fide a sola gratia, a sola redemptione Christi, ako aj k učeniu o kristovskej humanizácii sveta, k zrušeniu cirkevnej inkvizície, ktorá bola svojimi popravami kacírov v absolútnom rozpore s etikou kráľovstva Božieho. Všetko, čo bolo aj v sekulárnom svete v rozpore s etikou kráľovstva Božieho, Luther nemilosrdne odstraňoval. Toto bolo nové humánne pochopenie diakonie služby cirkvi svetu, ktoré nám Lutherova reformácia priniesla.

Takto Ježiša pochopil aj Ján Amos Komenský. Lutherovi a Komenskému išlo aj o vše nápravu sveta, nielen cirkvi. Je to veľké nepochopenie biblického učenia o Kristovi, keď si niekto myslí, že pravé kresťanstvo je len v nezaujme o tento svet, a že kresťan sa má stiahnuť od problémov tohto sveta do ticha kláštorov a modlitební. Takémuto kresťanstvu totiž potom chýba mesiášsky rozmer. Také kresťanstvo sa stáva pre veľkú časť ľudstva nie dosť užitočné a potrebné pre svet a chrámy sa bez záujmu o tento svet vyprázdňujú. Všade, kde ľudia nejako trpia, cirkev má pomáhať nielen k posväcovaniu jednotlivcov, ale má pomáhať aj k určitému „posväcovaniu“ aj sekulárneho sveta, ako to žiadal Karol Barth a organizoval kritiku

cirkvi aj proti hitlerovskému nacizmu. Svet je predsa Boží, nemôže nám byť ako kresťanom ľahostajné, aký je v ňom život. Bonhoeffer to povedal takto: „Keď Židov vezú v dobytčích vagónoch do plynových komôr v Osvienčime, kresťania nemôžu spokojne spievať v chrámoch gregoriány, ako že sa nič zvláštneho nedeje“.

Ako takýto teologický problém riešili apoštolovia?

O takúto humanizáciu sveta sa pokúšala už apoštolská cirkev. Vo svojej diakonickej práci dbala, aby aj tí najchudobnejší členovia cirkevného zboru mali postarané v cirkvi o základné životné potreby. Ustanovili na to diakonov, aby sa o to starali (Sk 6, 1 – 6). Apoštol Pavel kvôli náprave sveta v liste Galatským 3,28 zase žiadal, aby nikto nerobil rozdiel medzi národmi, aby ani otroci neboli utláčaní svojimi páni, ani nemajú byť v cirkvi uprednostňovaní muži na úkor žien. Apoštol Jakub zase učí v svojom liste, že „čisté a nepoškvrnené uctievanie Boha je navštevovať sirotu a vdovu v ich tiesni“ (Jk 1,27). Taká bol diakonská práca v apoštolskej cirkvi. Preto aj naša cirkev v diakonických zariadeniach v minulosti organizovala a dodnes organizuje rôznu humánnu pomoc. Naša vďaka patrí všetkým pracovníkom našej cirkevnej diakonie, ktorí sa tu obetujú, a ktorí tu konajú obdivuhodnú a chvályhodnú prácu. Máme na jej konanie príkaz Kristov. Ako veriaci ľudia máme byť „soľou zeme a svetlom sveta“ na prípadnú nápravu toho, čo je vo svete, pod akýmkoľvek druhom utrpenia.

A naozaj, v apoštolskej cirkvi boli aj úžasné zjavy obetavosti lásky medzi kresťanmi ako bola napríklad vdova Tabita, prezývaná Srnka, ktorá šla zdarma pre chudobných sukne a plášte a dávala potrebným štedré almužny (Sk 9,36 – 39). Avšak finančné prostriedky od jednotlivcov na údržbu takejto diakonickej podpory nestačili. Diakonická práca v dobe pred reformáciou bola zväčša založená na al-

mužníctve a nutne iba živorila. Muselo sa nájsť nejaké systémové riešenie a nové cesty, aby diakonická práca sa mohla lepšie rozvíjať. A tu je čosi úžasného na evanjelickej reformácii, že sa snažila nachádzať aj niektoré nové systémové riešenia na financovanie diakonickej práce konanej v cirkvách primerane svojej dobe.

Môžeme povedať, že hlavnou inšpiráciou pre konanie diakonickej práce nám tu môže byť sám Pán Ježiš Kristus?

Áno, Luther si všimol pri čítaní Písma svätého, že Pán Ježiš Kristus za svojho života nielen kázal ľuďom slovo Božie a učil ľudí modliť sa, ale veľká časť Ježišovho diela mala aj diakonický rozmer. Ježiš svojou božskou mocou pomáhal ľuďom odstraňovať aj mnohé nemoci, a tak na príklade vlastného života svojim učeníkom ukázal, ako majú konať aj oni. Ku cirkevnej diakonii patrí predsa aj starostlivosť o nemocných seniorov a nemocných. Podobne božský Spasiteľ na príklade nasýtenia niekoľkých tisícov ľudí v Palestíne nám ukázal, ako máme nasledovať Jeho mesiášske konanie a odstraňovať v tomto svete aj hlad napríklad u bezdomovcov a konať podľa našich možností aj skutky sociálnej diakonie. Zase na utíšení búrky na mori nám ukázal, ako máme my, Jeho nasledovníci pomáhať bližným aj v búrkach ich života povzbudením slova Božieho a nenechávať ich bez duchovnopastierskej pomoci. Pán Ježiš ako božský Spasiteľ si vážil tých najbiednejších, to nám opäť ukázal aj na udalosti o umývaní nôh. To by nám malo pripomenúť, že máme diakonicky slúžiť, kde je to možné aj biednym v tomto svete. Preto má aj naša evanjelická cirkev mnoho diakonických zariadení pri našich cirkevných zboroch aj dnes a mala ich aj v minulosti. Formy tejto práce sa možno menia, ale diakonická práca sa bude diať v našej cirkvi aj s pomocou štátu ďalej, kde nájde vhodné podmienky na jej konanie. To už nie je len almužníctvo

pred kostolmi pre čakajúcich žobrajúcich, to už je snaha o systémovú pomoc potrebným biednym ľuďom.

Lutherova reformácia prijala príklad Kristovho života ako inšpiráciu na svoje vlastné konanie. Dá sa povedať, že takto v dobe reformácie vznikol nový typ evanjelickej cirkvi, ktorá sa začala správať diakonicky?

Áno, je to tak. A je tu ďalší diakonický aspekt Lutherovej reformácie. Reformačná cirkev začala konať nové aktivity aj vo veci sociálnej pomoci tým najbiednejším. Luther sa totiž postavil proti budovaniu finančne nákladných chrámov z peňazí chudobného ľudu cestou predávania odpustkov. Čím viacej peňazí sa dalo na katedrály, tým viacej sa ubralo z prostriedkov na diakoniu pre potrebných najbiednejších. To teda viedlo Luthera k tomu, že napísal svojich 95 výpovedí proti predávaniu odpustkov. Na odstraňovanie ľudskej biedy v stredovekej cirkvi sa totiž málo dbalo. Stavali sa nádherné chrámy a na diakoniu potrebným nezostávalo, hneval sa Luther. Ľudia boli v dobe vysokého stredoveku učení, aby robili čím viac dobrých záslužných skutkov pre Pána Boha (stavba katedrál), chudobní tohto sveta sa museli uspokojiť. Málo sa zdôrazňovalo, že podľa Biblie je Boh ochrancom vdov a sirôt, o ktoré sa nemal kto postarať. Preto Luther žiadal zastaviť ďalšie zbytočne nákladné stavby chrámov a ušetrené finančné prostriedky použiť v prospech tých najbiednejších. Luther žiadal rušiť aj kontemplatívne kláštory, kde sa mnísi len celé dni modlili. Tie treba podľa Luthera meniť na nemocnice, chudobince, starobince, sirotince, školy pre výchovu detí a iné sociálne ústavy. O láske k bližnému nestačí podľa Luthera len v kostoloch kázať, ale lásku k bližnému treba aj uskutočňovať a ľudskú biedu začať odstraňovať. Tým bolo povedané, že nielen Ježiš Nazaretský bol v svojom časnom živote príkladom diakonie biednym, ale podľa Luthera každý kresťan má byť diakonom

v svojom okolí.

Áké nové teologické zdôvodnenia diakonickej práce cirkvi Lutherova reformácia ešte zdôrazňovala?

Luther začal v svojej teológii učiť trojakú úlohu pre každého kresťana, ktorú má konať. Kresťan musí konať „povinnosti všeobecného kňazstva“ a veľa sa modliť. Okrem toho má konať ako kresťan aj „povinnosti laického apoštolátu“, aby otec rodiny bol „apoštolom a biskupom“ vo svojej vlastnej rodine a pri výchove detí. A ako tretiu vec – a to má vzťah k nášmu problému – žiadal od nasledovníkov Kristových, aby konali aj povinnosti „všeobecného diakonátu“ všetkých kresťanov. Každý kresťan má byť diakonom v svojom vlastnom okolí.

Novým momentom bolo aj to, že evanjelické školy začali vychovávať nových vzdelaných ľudí, ktorí boli rukami, cez ktoré bola odstraňovaná aj bieda sveta. Preto najcivilizovanejšie národy vo svete nie sú dnes Južná Amerika, ktorá veľa finančných prostriedkov venovala skôr na akumuláciu bohatstva cirkvi, ale najcivilizovanejšie národy s vysokou životnou úrovňou sú predovšetkým škandinávske evanjelické štáty, ďalej Nemecko, Anglicko a USA, národy protestantské. V Južnej Amerike je dnes veľký rozvoj protestantizmu v porovnaní s minulosťou, pretože ľudia hovoria: Katolicizmus nám dal len biedu. Ak sa chceme hospodársky pozdvihnúť, musíme sa stať protestantmi. Tak som to čítal v nemeckom pietistickom časopise Idea.

Avšak aj aj katolícka cirkev dnes koná mnoho v oblasti charity...

Tu musíme chváliť rímskokatolícku cirkev, že v dôsledku Lutherovej reformácie aj v nej sa mnoho zmenilo v prospech charity. Stávať prenádherne chrámy sa stalo do značnej miery minulosťou. Preto mnohokrát nás bratia katolíci, ako evanjelikov až zahnbujú v ochote podporiť charitatívnu prácu cez cirkev. Ale predsa prax jasne ukazuje, že tento rozdiel chu-

dobných katolíckych krajín a bohatých evanjelických krajín v dôsledku evanjelickej podpory školstva predsa je. Niekedy sa zdá, že katolícka cirkev celosvetovo menej dbá na široký rozvoj školstva.

A boli tu v reformačnej cirkvi aj ďalšie formy diakonickej práce, o ktorých sa niekedy málo vie. Nové cesty pre diakoniu pre nemajetných začali aj tým, že v niektorých väčších evanjelických cirkevných zboroch v Nemecku po vzniku reformácie začala prax „liekov zdarma“ pre najbiednejších. Avšak tá musela byť po určitej dobe zrušená, lebo sa to nedarilo vždy financovať. V evanjelických chrámoch boli pokladničky na podporu sociálnej práce v cirkvi. Luther zase robil pokusy s možnosťami odstránenia žobráctva. To všetko viedlo k tomu, že v škandinávskych evanjelických krajinách je ďaleko lepšie riešená starostlivosť o najchudobnejších, než v iných krajinách sveta. Táto evanjelická starostlivosť o potrebných nešla teda v reformačných cirkvách natoľko cestou almužníctva, ako to býva v katolíckych krajinách, ale viacej sa hľadali systémové riešenia sociálnych problémov. Napríklad rodina Martina Luthera a jeho manželky Kataríny z Bory dala svoj veľký byt pre účely vysokoškolského internátu alebo pre exulantov z Uhorska. Napríklad aj Konrád Cordatus po prepustení z väzenia v Uhorsku býval jeden rok ako utečenec v tomto veľkom Lutherovom dome. Aj to bol diakonický čin od Lutherovcov a akýsi prejav pozemskej realizácie kráľovstva Božieho. Aj dvanásť mníšok, ktoré ušli spolu s Katarínou z Bory z kláštora roku 1522, kým sa povydávali, našlo svoje prvé nezištné útočisko v tomto augustiniánskom kláštore vo Wittenbergu, a tak záverom možno povedať, že Lutherova reformácia naozaj veľa vykonala pre diakoniu v cirkvi a našla aj nové formy získavania prostriedkov pre diakoniu pre biednych tohto sveta.

Vďačne spomeňme na našich wittenberských reformátorov, ktorí vedeli nerozlučne spojiť vieru a lásku, zvestovanie Božieho slova a diakoniu.

Eva Bachletová

Foto: archív Igor Kišš

Rozhovor bol publikovaný v časopise Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku – Diakonia.sk, č. 3 – 4, december, 2017, roč. 12

Nájdete ho aj na internete <http://www.diakonia.sk/data/att/950.pdf>

Nedele moje

Zlatica Oravcová

Nedele moje
Nedele svieže
S Bibliou na stole
S hlaholom zvonov
Čo rozlieha sa z veže
A pýcha pokorená v popole
Tichej kajúcnosti
Nedele moje vytúžené
S pokojom v tvári vzácných hostí
Z milosti Božej
Hriechu rozbořená hať
Z milosti Božej
Ja spásy
Slovo môžem zvestovať
A spievať srdcom v kostole
Nedele moje
K modlitbám skladám
Ruky prázdne holé
Pán vkladá do nich
Svoju odpoveď
Nedele moje
A v nich Boží Duch
Mi žehnaj a mi svieť.

...-...

Z básnickej zbierky Pod' za mnou...

REFORMAČNÉ OKIENKO

Mať dobré slovo v pravý čas

Na profile sociálnej siete LinkedIn som uviedla ako motto: „Mať dobré slovo v pravý čas!“ Nechala som inšpirovať mojim obľúbeným výrokom z Prísloví: „Človek má radosť z odpovede svojich úst; aké dobré je slovo v pravý čas!“ Príslovia 15, 23. Domnievam sa totiž, že mať dobré slovo v pravý čas je veľmi potrebné. Láskové, múdre, inšpirujúce, povzbudzujúce. Samozrejme, som si vedomá, že múdrosť pochádza od Boha a ja patríam k celoživotným hľadacim poznania. Životné skúsenosti ma tiež naučili, že ľudia potrebujú oveľa viac počuť niečo dobré, pozitívne, milé, ako negatívne. Myslím na to, keď sa ma kamarátky či známi pýtajú – ako sa mám. Určite by som mohla na nich vychrliť spršku nárekov nad problémami, s ktorými zápasím, ale takto by som na nich hodila ďalší balvan, a mne by to aj tak nepomohlo. Preto sa učím odpovedať ľuďom tak, aby z mojej komunikácie si odniesli aj čosi pozitívne, príjemné, vtipné. Tí, čo ma poznajú, už vedia, že rada glosujem život v humornej forme, preto sa snažím rozhovor ukončiť slovami: „Chceš sa zasmiať na záver?“, a potom pridám pár zábavných viet. Isteže, život má mnoho tienistých stránok a aj keď nám nie je veľmi do smiechu, skúsme komunikovať s nadhľadom, múdro. To je to dobré slovo, ktoré človeka môže v danej chvíli potešiť. Nezraňujme sa navzájom.

Tiež sa učím trpezlivosti. V počúvaní, prijímaní a reagovaní. Viem, že mám sklon povedať občas čosi ostrejšie a trpké, a tak sa učím dávať si na to pozor. Nie vždy to vyjde. No pracujem na tom, aby som sa dokázala ovládať v prostredí, ktoré má citlivejšie senzory na vyslovené slovo. To však neznamená, že sa túžim pretvarovať sa, byť nasilu milá a rozdávať pozitívne rady ako z príručky. Mať dobré slovo v pravý čas je totiž plodom zrelosti, pokory a vnútornej rovnováhy. Žijeme v čase, kedy tých slov je akosi priveľa. Dobrých i zlých. Niekedy sme z nich dezorientovaní, smutní. A aj urazení. Právom i neprávom. Niektoré sa dotknú nášho ega, našej „trinástej“ komnaty, našich tajomstiev a našich činov. Nuž, učme sa prijímať slová, no rovnako sa učme ich rozdávať. No vždy pamätajme na to, že za naše vypovedané slová – ponesieme dôsledok. A platí to najmä pri verejne publikovaných štylizáciách, ktorými úmyselne chceme niekomu ublížiť. Neponižujme slovami. To sa nepatrí. Je to neslušné a hlúpe. Učili nás to naše mamy a učili sme sa to už v materskej škôlke. Tento základ výchovy platí pre všetkých. A dnes najmä pre tých, ktorí sa hrajú na vzdelancov a majú slovo v každý čas – pre každý čas. Aj v našej cirkvi.

Eva Bachletová

„PRED SVITOM VSTÁVAM; VOLÁM O POMOC; A DÚFAM V TVOJE SLOVO.“ ŽALM 119, 147

Milí bratia a sestry,

požívame vás pridajte sa ku nám a zotrvávejme v modlitebnej reťazi za našu cirkev, ktorá stojí na dôležitej hranici a pred zmenou, keď si budeme voliť našich cirkevných predstaviteľov, či už v cirkevných zboroch, seniorátoch, dištriktach alebo v generálnej cirkvi. Je veľmi dôležité, aby sme sa dobre rozhodli a pristúpili k voľbám zodpovedne. Zmena je možná, ale musí začať v nás a od nás! A potom sa aj Pán Boh prizná k našej práci a službe. Túžime po pozhnaných služobníkoch, ktorí budú pásť im zverené stádo s dobrou vôľou, láskavo-prísne, s čestnými úmyslami a zodpovedne pred Pánom Bohom i pred ľuďmi. Túžime v našich spoločenstvách po posile, úteche, povzbudení, pomoci, ale aj po napomenutí a kritike, ale nech nám to hovoria charakterní, čestní, úprimní, morálne zásadoví služobníci vedomí si svojej hriešnosti a zakotvení v pravde Písma a verní Symbolickým knihám.

V modlitebnej reťazi pokračujeme každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k vlastnej modlitbe.

OKIENKO MOS

PRIDRŽAJME SA HLAVY, ABY SME NEODPADLI OD TELA

List apoštola Pavla Kolosenským 2, 18 – 19

Keď si pozorne čítame List Kolosenským, sme vtáňovaní do Pavlovej mysle a srdca, kde hrá jediný „prím“ Pán Ježiš Kristus. Apoštol je fascinovaný touto druhou Božou Osobou a naliehavo a presvedčivo nám Spasiteľa vykresľuje. Veď premýšľajme: „**aby ste chodili hodní Pána, na Jeho úplnú lúbošť, prinášajúc ovocie v každom dobrom skutku, rastúc v poznaní Boha, všemožne posilňovaní mocou Jeho slávy ku všetkej vytrvalosti a trpezlivosti**“ 1, 10 – 11; potom čítajme ako básnicko opisuje Pána Ježiša vo veršoch prvej kapitoly 14 – 20. A pokračuje: „**tajomstvo od vekov a pokolení skryté, ale teraz vyjavené Jeho svätým, ktorý chcel Boh dať poznať, aké je bohatstvo slávy tohto tajomstva medzi pohanmi. A týmto je Kristus vo vás, nádej slávy**“ 1, 26 – 27. Celý list pokračuje v tomto duchu.

Zásadná otázka pre kresťana teda je: „**Kto je pre teba „hlava“? Koho skutočne nasleduješ a vo svojom srdci a myslí poslúčaš?** Nie o kom rozprávaš či kážeš. Diabol urobí všetko preto, aby našu pozornosť sústredil na všetko možné, okrem Pána Ježiša Krista. **POKOJNE HO MÔŽEME SPOMÍNAŤ V MODLITBE, SPIEVAME O ŇOM, ALE V PRAKTICKOM, KAŽDODENNOM ŽIVOTE S NÍM NEPOČÍTAME, JE TO PRE NÁS LEN BOŽIE MENO, KTORÉ PATRÍ DO KOSTOLA ALEBO DO BIBLIE.** Tiež to môžu byť náboženské veci a pojmy, pekné kresťanské frázy, úkony, formy a tradície, na ktoré sa sústredíme, a ktoré s presvedčením vykonávame. **PRITOM ALE IGNORUJEME TO NAJKLÚČOVEJŠIE – VZŤAH S BOHOM SKRZE JEŽIŠA KRISTA. NEZABÚDAJME, ŽE AK NIE SME KREŠŤANIA KAŽDÝ DEŇ, NIE SME NIMI ANI V NEDEĽU.**

Falošní učitelia v Koloseách mali chybný pohľad na Krista, ktorého považovali za menej ako Boha. Práve preto Pavol v tomto liste dáva tak zásadný dôraz na Pána Ježiša: „**Hľadte, aby vás niekto nestrhol mudrácťvom a prázdny mámením podľa ľudského podania, podľa živlov sveta, a nie podľa Krista, lebo v Ňom prebýva všetka plnosť božskosti telesne, a aj vy prišli ste k dokonalosti v Ňom, ktorý je hlavou každého kniežatstva a moci**“ 2,8–9.

Títo učitelia vystúpili s tvrdením, že kolosenski kresťania potrebujú viac pokory (možno ju okázalejšie prejavovať), potrebujú špeciálne anjelské zjavenia a potvrdenia – potrebujú sa „naháňať“ za videniami a zázrakmi, kontaktovať sa s anjelmi. **Ináč povedané – Kristus nestačí.** Tieto reči mladým kresťanom zneli lákavo a asi aj veľmi duchovne, VEĎ DOSTAŤ VIAC ZJAVENIA, VIAC POZNANIA, VIAC MÚDROSTI – PREČO NIE. MÔŽE TO BYŤ NA ŠKODU? PRAVDOU ALE JE, ŽE ZA TÝM VŠETKÝM JE UKRYTÁ PÝCHA A NAMYSLENOSŤ, SAMOLÚBOŠŤ A POVYŠOVANIE. „JA SOM MAL ZJAVENIE, JA MÁM VÄČŠIE POZNANIE, MNE SA ZJAVILI ANJELI A KOMUNIKUJÚ SO MNOU, MŇA MÁ BOH VIAC RÁD A POUŽÍVA SI MA...“. Pokojne by sme mohli pokračovať, ale asi každý z nás vieme, ako je takéto premýšľanie nebezpečne a ako ľahko nás naše „ja“, keď ho príliš hladkáme, odvedie od pravdy. **Hľadte, aby vás niekto nestrhol mudrácťvom a prázdny mámením podľa ľudského podania, podľa živlov sveta, a nie podľa Krista...**

Nenechajme sa pripraviť o „odmenu“, alebo ako to trefne prekladá ekumenický preklad: „**nech vám nikto neupiera podiel na vykúpení...**“. VEĎ LEN VĎAKA DIELU A OBETI PÁNA JEŽIŠA MÁME ODPUSTENÉ HRIECHY, MÁME VEČNÝ ŽIVOT, MÁME NAJDOKONALEJŠIEHO PASTIERA, KRÁĽA A UČITEĽA, LEN V ŇOM MÁME „**POKOJ, KTORÝ PREVYŠUJE KAŽDÝ ROZUM**“, LEN V ŇOM MÁME NIEKOGO, KTO NÁS BEZPODMIENEČNE A NEKONEČNE MILUJE A TÚŽI S NAMI PREŽIŤ TENTO POZEMSKÝ ŽIVOT A V NEBI NÁM UŽ PRIPRAVIL MIESTO, LEBO TAM S NAMI POČÍTA.

K tomu, čo ON pre nás urobil, už nie je možné z našej strany nič pridať, len Ho bezpodmienečne milovať a s vierou poslúčať Jeho prikázania. **Preto sa vierou a nekompromisne pridržajme Hlavy, lebo len tak môže správne fungovať Jeho cirkev – Jeho telo.** Len vtedy je požehnaním pre svet, soľou a svetlom. Aj keď sa nám môže zdať, že sme od tejto predstavy v týchto ťažkých časoch vzdialení (a žiaľ, je to tak), práve cez pravé pokánie sa môžeme kedykoľvek opäť napojiť na ten jediný pravý „**vínny kmeň**“. Nepotrebujeme k tomu žiadne zvláštne „pokorné“ pózy, žiadne špeciálne zjavenia, ani rady anjelov či telesných a na seba zameraných ľudí.

Veď, „**ako sme prijali Ježiša Krista, Pána, tak v ňom žíme, zakorenení a na ňom budovaní, upevnení vierou ...**“ 2, 6 – 7.

Stanislav Kocka

Návraty

Eva Bachletová

Spálený strom
vo mne vrhá tiene
dotýka sa tajnej zeme
odkiaľ sa vraciam
k Tebe Pane
do Tvojej lásky
s prosbou o zmilovanie.
Amen.

NIE JE ÚŽITOK AKO ÚŽITOK II.

Deň za dňom plynie a človek kráča po svojom. V tejto chvíli, hneď na úvod, by sa aj žiadalo napísať, že veriaci človek kráča po Ceste, ktorou je sám Pán Ježiš. No vidíte sami, ako kto a kam kráča.

„Tak aj vy, keď vykonáte všetko, čo vám bolo prikázané, povedzte: Neužitoční služobníci sme! Čo sme boli povinní vykonať, vykonali sme.“ Lk 17,10

Pozrite sa okolo seba, či nevidia, ako ľudia žijú na obdiv druhým. Nemyslím teraz na tých, ktorí sú mimo cirkvi, ale najmä na tých, ktorí hovoria, že sú veriaci. Lebo tí by mali dávať na obdiv Pána svojich životov. Toho, ktorému vďačia za milosť. Toho, ktorý za nás zomrel na kríži.

Neužitoční služobníci sme.

Akokoľvek sa vystatuje niekto, čo všetko urobil a nezabudne pripojiť „ja“, tak to nie je pravda. Keď počujete niečo také, nemôžete zostať bez pochyb a uvažovania, čo to ten človek hovorí. Snažiť sa treba, aj pomenovať účastníkov, ale len pre poriadok, nie pre to, aby ste zastrelili Toho, ktorý má byť vidieť vo vašej práci. Tak, aby tí pri vás uctievali Pána Ježiša, a nie vás. Aby to nebola vďačnosť človeku, ale Bohu za Jeho milosť.

Pri rôznych príležitostiach, v rôznych odvetviach verejného života sa tí najlepší uvádzajú do siene slávy. No my nemáme kresťanskú sieň slávy. Aj keď, ako som spomínal, niektorí sa tam sami „vedú“ a zase niektorých tam „vedú“. Potom sú si navzájom vďační. Taká sieň slávy neexistuje. Darmo si ju človek vytvorí. Alebo si myslíte, že tí, ktorí zomreli a zomierajú pre svoju vieru dúfajú, že budú v nejakej sieni slávy, alebo aby oslávili seba? Nie. Oni umie-

rali a umierajú, aby oslávili Pána Ježiša. Pán Ježiš, aj keď svetu sa to určite tak nezdá, je veľký, nevýslovný dar, ktorý Boh dáva. Ako Ženicha, čo znamená, že chce byť s nami jedno telo. (Ako o tom píše Martin Luther.)

Všetko, čo Boh vykonal pre svet, dal svojho Syna, nášho Pána Ježiša Krista za nás hriešnikov, všetko to sa už stalo. Boh všetko vykonal. Nič nemusíme robiť a ak azda niekto skúša, tak zbytočne. Lebo to nedokáže, nevie a možno práve takí si myslia o sebe veľa. Robia si zásluhy. No my máme niesť Evanjelium. Nie spasiť svet. Sme stále len tí, ktorí nesú to, čo už je hotové. Tiež sa delíme s inými o našu istotu spasenia z viery a pre vieru, skrze Ježiša Krista, nášho Pána.

Viete, ako to vlastne je, ak ste zahĺbení do majetku, peňazí, honoru, ctižiadostiví, egoistickí, jednoducho, ak vám srdce zvierá takáto okova? Pozrite sa na bohatého mládenca, ktorý sa pýta „čo činiť, aby som sa stal dedičom večného života?“ Lk 18,18. Čo robiť? Nič neurobíte, všetko je urobené. Pán Ježiš za nás zomrel, vstal z mŕtvych a išiel nám pripraviť miesto. Ale – „predaj všetko, čo máš, rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebesiach; potom príď a nasleduj ma“ Lk 18, 22. To je všetko. Nič viac.

Ako neužitoční, ale predsa s poverením. Predsa len vo veriacom srdci horí túžba, ktorá poháňa chcenie človeka, aby slúžil zvesťou. Aby, ako pokrstený, bol kňazom. Aby s Pánom Ježišom – ako jedno telo – niesol príklad duchovnej svadby, ako ušľachtilú ozdobu, ktorá prináša nie telesné statky, ale vykúpenie od hriechu a smrti a účasť na všetkých božských hodnotách. (Martin Luther)

Prajem Vám hojnosť Božej milosti.

Ján Brozman, dozorca VD ECAV

Milí priatelia, vytvorili sme na [Facebooku stránku](https://www.facebook.com/help.ecav/) Hnutia evanjelických laických pracovníkov, nájdete nás na adrese: <https://www.facebook.com/help.ecav/>.

Tešíme sa na vás!

Podporiť budovanie a rozvoj nového komunikačného a misijného nástroja – Reformačných listov, ktoré sú dostupné emailom a na internete, ktoré chcú byť moderným evanjelickým médiom a ktoré reflektujú činnosť ECAV na Slovensku s misijným zámerom môžeme na číslo bankového účtu HELP: IBAN: SK32 7500 0000 0040 2009 7346. Do poznámky uveďte **Reformačné listy** alebo uveďte variabilný symbol číslo: **4024**. Ďakujeme. Ochotného darcu miluje Boh.

Kontakt na tím Reformačných listov:

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Redakčná rada:

šéfredaktorka: Eva Bachletová	0905 813 782
Monika Cipciarová	0948 254 765
Martin Kováč	0905 269 078
Ľubo Bechný	0905 345 764

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese

listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom.

Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke www.help-ecav.sk